

Prædiken til Sidste søndag i kirkeåret

Matt. 25,31-46

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus:

Jesus sagde: »Når Menneskesønnen kommer i sin herlighed og alle englene med ham, da skal han tage sæde på sin herligheds trone. Og alle folkeslagene skal samles foran ham, og han skal skille dem, som en hyrde skiller fårene fra bukkene; fårene skal han stille ved sin højre side og bukkene ved sin venstre. Da skal kongen sige til dem ved sin højre side: Kom, I som er min faders velsignede, og tag det rige i arv, som er bestemt for jer, siden verden blev grundlagt. For jeg var sulten, og I gav mig noget at spise, jeg var tørstig, og I gav mig noget at drikke, jeg var fremmed, og I tog imod mig, jeg var nøgen, og I gav mig tøj, jeg var syg, og I tog jer af mig, jeg var i fængsel, og I besøgte mig. Da skal de retfærdige sige: Herre, hvornår så vi dig sulten og gav dig noget at spise, eller tørstig og gav dig noget at drikke? Hvornår så vi dig som en fremmed og tog imod dig eller så dig nøgen og gav dig tøj? Hvornår så vi dig syg eller i fængsel og besøgte dig? Og kongen vil svare dem: Sandelig siger jeg jer: Alt, hvad I har gjort mod en af disse mine mindste brødre, det har I gjort mod mig. Da skal han også sige til dem ved sin venstre side: Gå bort fra mig, I forbandede, til den evige ild, som er bestemt for Djævelen og hans engle. For jeg var sulten, og I gav mig ikke noget at spise, jeg var tørstig, og I gav mig ikke noget at drikke, jeg var fremmed, og I tog ikke imod mig, jeg var nøgen, og I gav mig ikke tøj, jeg var syg og i fængsel, og I så ikke til mig. Da skal også de sige til ham: Herre, hvornår så vi dig sulten eller tørstig eller fremmed eller nøgen eller syg eller i fængsel, uden at vi hjalp dig? Da skal han svare dem: Sandelig siger jeg jer: Alt, hvad I ikke har gjort mod en af disse mindste, det har I heller ikke

gjort mod mig! Og de skal gå bort til evig straf, men de retfærdige til evigt liv.«

Matthæusevangeliet 25,31-46

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 796, 124 årgang
November 2023
ISSN 0901-2214

Herrens veje er uransagelige. "Herrens veje" er et udtryk vi har i Bibelen. Et udtryk, der handler om, hvordan mennesker skal forholde sig. Vi finder det fx flere steder i 5. Mosebog, hvor vi kan se det som et bud på, hvordan vi skal holde Herrens befalinger og "gå ad hans veje". I den forbindelse betyder det det samme som det at frygte Gud, at elske og tjene Gud, at holde Herrens bud, at holde fast ved Gud og at følge Hans lov. I Anden Samuelbog og i Salmernes Bog lyder det: "Jeg har fulgt Herrens veje og ikke forbrudt mig mod Gud."

"Herrens veje" bliver dog også brugt anderledes, og det kan vi se i Det Nye Testamente. I Romerbrevet står der bl.a.: "Hvor uransagelige er hans domme og hvor usporlige hans veje". Det er netop denne betydning, der går igen i det velkendte udtryk: "Herrens veje er uransagelige". Et udtryk nogle af os bruger, når der sker noget overraskende, som man ikke havde forudset. Lidt ligesom når man, uden reference til Gud, kan sige: "Det havde jeg ikke lige set komme!" I denne betydning er Herrens veje alt det vi mennesker ikke kan se, og også det vi mennesker ikke ser en sammenhæng eller en retfærdighed i.

Grundtvig siger det bl.a. således:

Som fisk i hav og fugl i luft

ej lader spor tilbage,

så kan vi og ej med vor fornuft

vi Herrens vej opdage

For nogle af os, er der også en tredje betydning af Herrens veje.

For nogen tid siden løb Tv-serien "Herrens Veje" over skærmen. Den både begejstrer og provokerer. Men ingen synes tilsyneladende, at den er ligegyldig, og så har den jo noget kvalitet. Den kan i hvert fald få samtalen i gang.

Vi møder en spændende fremstilling af troslivet. Og vi møder så mange former for tro. Fra den lidenskabelige alvorsmand provsten Johannes Krogh, til en meget pragmatisk indstillet biskop, til andre kristne. Og videre igen, vi er hos muslimer og hos buddhister, vi møder en norsk kvinde, som synes at tro mest på jorden og særlige ritualer i haven. Vi møder præstefruen, der har helt særlige evner, og derfor kan mærke, når hendes børn er i knibe. Vi møder mennesker, der søger, mennesker, der tvivler, mennesker, der har svært ved at tro eller slet ikke tror. En mangfoldighed af mennesker, der tyder deres liv på hver deres måde, men som også altid står i en udveksling med andre, som måske tyder tilværelsen helt anderledes. Vi ser, hvordan forestillingerne brydes, hvordan karaktererne støder sammen eller åbner sig for hinandens perspektiv.

Men der, hvor serien står stærkest, efter min mening, er i skildringen af de indre og voldsomme konflikter, herunder spørgsmålet om skyld. Sogne-, felt- og gadepæsten August styrer mod det totale sammenbrud, fyldt af skyldfølelsen over, at have skudt en civil under sin udstationering. På et tidspunkt ser vi en døende mand, der hjem søges af tanken om, at have skubbet en mand i havnen for mange år siden, som så druknede. Provsten Johannes Krogh har uomtvisteligt gjort sig skyldig i mange ting, men jeg har svært ved at tyde, hvor meget skyld han går rundt og føler. Sønnen Christian har også en del på samvittigheden, men han glider bare videre i tilværelsen, med en ligegyldighed og overfladiskhed. Indtil han på Himalayas skråninger vågner og erkender, hvor meget vrede han har inde i sig. Og at den har styret ham. Og måske fået ham til at være ligeglad med alting, også med konsekvenser og det at gøre andre ondt.

Jeg synes, det er utrolig vedkommende drama. Som vi kan spejle os i, for også vi kender til skylden. Den har så mange former. Der er noget, vi erkender med iskold klarhed, at vi har gjort og fortrudt, men så er der andet, der er langt mere forplumret. Hvor vi

måske ikke helt kan gennemskue os selv eller helt forstå tingene fuldt ud. Noget skete i vores liv. Var vi selv skyld i det, eller underkastet andres handlinger? Jeg synes virkelig, Herrens Veje får åbnet en masse døre ind til disse komplekse emner – skyld – og skæbne – og dernæst spørgsmålet om forløsning – og tilgivelse. I en gribende og smertefuld scene modtager den døende mand nadver og får sine synder tilgivet. Nadver, der gives af præsten August, som ikke selv kan tro på de ord om tilgivelse, han ellers så velformuleret og overbevisende selv udtaler. Han bærer på sit traume og sidder fast i skylden.

Tv-serien forsøger at tage kristendommen alvorligt. På en måde vi ikke har set længe i dansk tv-drama. Den undersøger kristendommen, kunne man sige.

Den forkynder ikke, men holder et spejl op, så man selv må danne sig en mening om alt, der sker, og så man må reflektere. Hvordan anskuer man selv alle disse temaer, der bringes frem?

Tv-serien er dog også en dramaserie. Skulle man tage udgangspunkt i livet i Væggerløse Præstegård, eller livet i de præstegårde, som jeg kender til, så ville det nok blive en voldsomt kedelig serie. Det går ikke helt så vildt for sig, og når personalet mødes, så er det mere roligt. Blot lige for, at få det sat på plads.

Spørgsmålet om skyld, synd, tilgivelse er jo selvfølgelig kernespørgsmål i kristendommen og tages hele tiden op i evangelierne. For at fortælle os igen og igen, at Gud har magten til at sætte os fri og vil gøre det. Ord, vi må høre igen og igen for ikke at glemme dem. Ord, der kan bryde igennem til os. Og når det sker – er det, at man kan bære sin skyld. Være i sin skyld.

De seneste afsnit af serien har bl.a. særligt centreret sig om dommen. Om Johannes Krog og hans gerninger. Hvad vil der ske med ham? Hvad siger Gud til ham? Eller taler Gud overhovedet til ham?

Taler Gud til August? Han har i hvert fald længe haft problemer med at kunne høre ham, lige indtil i søndags, hvor Gud åbenbarede sig i kirken.

Denne søndag har fået navnet den "sidste", som om der så ikke følger nogle efter den. Men det gør der jo. Efter denne søndag følger adventstidens forventning, hvor "det folk, der vandrer i mørket, skal se et stort lys".

Der bliver sagt meget på sådan et kirkeår. Og efter så mange ord bliver vi alle pillet lidt ned denne sidste søndag. Det er ikke nok med ordet. Med ordet kommer vi ingen vegne, hvis ikke det får skikkelse. Vi kan prædike og samtale, alt det vi vil, og endda også være heldige at få sagt noget, der nærmer sig sandheden, men hvis ikke det får skikkelse, er det tom snak. Det, det drejer sig om, er at handle på det, vi hører og ser, og hjælpe dér, hvor der er brug for det – ryste en pude, holde en hånd, skænke et glas vand.

I sidste ende er det, der gælder, og det, vi bliver bedømt på: den helt almindelige omsorg, som fastholder lidt menneskelighed, selv midt i sammenbruddet.

Amen

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk

Salmer (Den Danske Salmebog):

321: O kristelighed,

217: Min Jesus, lad mit hjerte få,

276: Dommer over levende og døde,

488: Guds Søn kom ned fra Himmerig

472: O Jesus, søde Jesus, dig

431: Herre Kristus, dig til ære

Anders Martin Lauritsen

Sognepræst i Væggerløse Kirke